

Медицински факултет Нови Сад
 ООУР Институт за стоматологију
 Дом здравља – стоматолошка служба у
 Новом Саду, Зрењанину, Суботици, Сомбору, Сремској Митровици

НИЦАЊЕ МЛЕЧНИХ ЗУБА У ДЕЦЕ ВОЈВОДИНЕ ПОВЕЗАНО СА ГЕСТАЦИЈСКОМ СТАРОШЋУ

Протић М., Филиповска В., Борђевић М., Радаковић М.,
 Прибој В., Јовановић Љ., Ханосек К., Татић Е.

*Рачунајући дужину трудноће у гестацијским недељама да-
 то је време ницања првих млечних зуба у деце Војводине из ра-
 зличитих регија. Ницање зуба корелирано је са још неким фак-
 торима и чиниоцима.*

Ерупција зуба у човека је физиолошка појава која се одвија по одређеним законитостима. Постоји устаљени редослед ерупције зуба како млечних, тако и сталних. Тај процес је генетски програмиран, али на ток ерупције зуба утиче низ фактора те говоримо о хронологији ерупције зуба у човека. (1, 2).

Стоматолози су често у прилици да у свакодневној пракси изврше проце-
 ну нормалног времена ерупције зуба, а истовремено су и очевици варијација у
 ницању зуба у деце. (3, 4).

Циљ овог рада је да укаже на време ерупције зуба у деце САП Војводине,
 повезано са гестацијском старошћу и да је осветли кроз неке параметре развоја
 деце.

Наш материјал

Истраживање ерупције зуба је праћено у деце САП Војводине из пет ме-
 ста: Новог Сада, Зрењанина, Суботице, Сомбора и Сремске Митровице. Узорак
 је формиран на основу регистравања сваког 10-ог живорођеног детета по по-
 рођајном протоколу. Регистравање је започето првог јануара 1981 година и тра-
 јало је до краја децембра 1981 године.

Регистровани су подаци који су се односили на чиниоце у трудноћи, при
 порођају и потом је дете у стоматолошкој ординацији прегледано са 12 и 24 не-
 деља старости, рачунајући на гестацијску старост. Тако је добијен узорак за
 истраживање.

Формирани узорак је састављен од приближно истог броја мушке и жен-
 ске деце, рођене као донесене и са порођајном тежином између 3,000–3,499 кг.,
 што га сврстава у „нормалну“ популацију.

Следеће испитиване карактеристике у деце при доласку у стоматолошку ординацију су се односиле на исхрану, начин исхране, навике, прележане болести и сметње при ерупцији зуба.

Подаци о ерупцији зуба у деце старости 12 гестацијских недеља и 24 гестацијске недеље илуструје табела 1 и табела 2.

Табела 1.

ЕРУПЦИЈА ЗУБА У ДЕЦЕ СТАРЕ 12 НЕДЕЉА		
ЕРУПЦИЈА ЗУБА	БРОЈ	%
ИМА ЗУБА	13	2.47
НЕМА ЗУБА	513	97.53
СВЕГА:	526	100.00

Табела 2.

ЕРУПЦИЈА ЗУБА У ДЕЦЕ СТАРЕ 24 НЕДЕЉЕ		
ЕРУПЦИЈА ЗУБА	БРОЈ	%
ИМА ЗУБА	51	20.48
НЕМА ЗУБА	198	79.52
СВЕГА:	249	100.00

из којих се види да је у наше деце ерупција првог зуба у 2,47% старости 12 недеља и 20,48% у старости од 24 недеље.

Одговор о овом времену ерупције тражили смо у поређењу са поменути карактеристикама, где смо добили да на ерупцију зуба утичу извесни чиниоци, а са стоматолошког становишта интересантан податак је дало поређење ерупције зуба и упражњавања патолошких навика у деце (сисање прста или цуцле) што илуструје табела 3 и табела 4.

Табела 3.

ЕРУПЦИЈА ЗУБА И ПАТОЛОШКЕ НАВИКЕ ДЕТЕТА СТАРОГ 24 НЕДЕЉЕ

НАВИКА	ЕРУПЦИЈА ЗУБА				ХИ-квадрат	PEARSON-ов кофицијент корелације
	ИМА		НЕМА			
	бр.	%	бр.	%		
ЦУЦА ПРСТ	6	13.34	25	55.56	0.179 са 1 ⁰ слободе и вероватноћом 0.319	0.061381
ЦУЦА ЦУ-ЦЛУ	8	17.78	23	51.11	2.100 са 1 ⁰ слободе и вероватноћом 0.853	0.216007

Табела 4.

ЕРУПЦИЈА ЗУБА И ПАТОЛОШКЕ НАВИКЕ ДЕТЕТА СТАРОГ 12 НЕДЕЉА

НАВИКА	ЕРУПЦИЈА				ХИ-квадрат	PEARSON-ов коэффициент корелације
	ИМА		НЕМА			
	број	%	број	%		
ЦУЦА ПРСТ	15	50.00	15	50.00	0.536 са 1 ^о слободe и вероватноћом 0.536	0.133629
ЦУЦА ЦУ-ЦЛУ	16	55.17	13	44.83	0.017 са 1 ^о слободe и вероватноћом 0.103	0.024034

Дискусија и закључак

Значајан фактор који утиче на ерупцију зуба је средина, односно поднебље, клима, надморска висина, као и социо-економски услови живота. Индивидуалне разлике су у вези са конституцијом, степеном исхрањености, здравственим стањем организма и полом. Из овога произилазе специфичности и варијације у времену ерупције зуба у деце.

До сада се велики број аутора бавио овим питањем те постоје различите таблице за процену ерупције зуба у литератури света. За наше поднебље САП Војводине оне не постоје те резултати нашег рада иду у прилог ауторима који означавају да је време ерупције млечних зуба иза 6-ог месеца живота детета. Податак од 20,48% ерупције зуба у деце старости 24 гестацијске недеље то јасно потврђује. Корелације које се односе на ерупцију зуба и неке карактеристике деце говоре да је правилна исхрана фактор који осигурава ерупцију зуба са тачношћу од 52,94–53,33 а да антирахитична профилакса која је у нас обавезна путем капи витамина АД3 повољно утиче на ерупцију зуба и да је убрзава, што се доводи у везу са познатим дејством оба витамина на развој зубних ткива. Прележане болести било респираторног, било дигестивног тракта успоравају ерупцију зуба што наводе и остали аутори.

Патолошке навике које дете упражњава су директно пропорционалне са ерупцијом зуба у односу на њихову дужину упражњавања. Док код деце старости 12 гестацијских недеља тај однос иде у прилог навици, код старије деце однос се мења и навика успорава ницање зуба.

Приказани резултати нас упућују на потребу праћења даље ерупције зуба како би се добиле таблице којим би се могло проценити време ерупције зуба за свако поједино дете, на основу којих би се добио и бољи увид у његово опште здравствено стање а и са сигурношћу да се процени време саме ерупције и одреди да ли се или не ради о прераној, закаснелој или нормалној дентицији. Оваква процена данас све више долази до изражаја, кад се захваљујући новијим и савременијим дијагностичким методама дубље и сигурније разлучују узроци извесним болестима и синдромима у деце. И ова физиолошка појава подлеже законима променљивости кретања која карактеришу организам у развоју, те сваки допринос осветљавању проблема ерупције зуба сматра се оправдан и користан.

L'ERUPTION DES DENTS DE LAIT CHEZ LES ENFANTS D'VOJVODINIQUE ET LA VIELLESS GUESTATION DE REGION „VOJVODINA“

Résumé

L' eruption des dents est une phenomene psysiological. Ce processe est predestiné génétiquement, mais le cours et le temps d' éruption des dents sont influencés par une site a autres facteurs. C' est por cela que le but de nos recherches a été de déterminer le temps d' éruption des dents de lait chez les enfants de notre region.

Литература

1. Arvystos M. G. : Early Eruption of Deciduous and Permanent Teeth, Am. J. Orshod., 66, 18a, 1974.
2. Баба-Милкић Ђ., Савић Ц. Живковић М.: Прилог проучавању механизма ницања зуба, СГС, Ван. број 21, 329-331, 1974.
3. Bartenjev N.: Izraščenje stalih zob pri ljubljanski mladini, Zobozdravst. vestnik, 25, 29-34, 1970.
4. Хацитемелић Н.: Компаративно испитивање ницања сталних зуба код деце сарајевске регије, Зборник III СН Црне Горе, Петровац, Титоград, 251-253, 1981.